Uroczystość Zesłania Ducha Świętego

1. Dzisiaj przeżywamy **Uroczystość Zesłania Ducha Świętego** i kończy się Okres Wielkanocny. Zapraszamy na nabożeństwo majowe o 15:00.

2. Jutro **Drugi Dzień Zielonych Świąt, Święto NMP Matki Kościoła**. Zapraszamy na Msze św. o 8:00 i 9:30 do kościoła parafialnego i 18:00 do kościoła św. Anny. W Kamieniu Śląskim o 10:00 Diecezjalny dzień modlitw rolników.

3. Od poniedziałku do środy dzieci pierwszokomunijne przychodzą do kościoła w strojach komunijnych na Msze św. wieczorne: w poniedziałek o 18:00 do kościoła św. Anny, we wtorek o 18:00 do św. Rocha w Dobrzeniu, w środę o 17:00 do kościoła parafialnego.

4. We wtorek o 18:00 parafialna pielgrzymka do **św. Rocha w Dobrzeniu Wielkim**. W naszym kościele nie będzie Mszy św. wieczornej.

5. W środę przypada **Święto Nawiedzenia NMP**. O 17:00 Msza św. szkolna z ostatnim nabożeństwem majowym. **Od 16:30 spowiedź dla dzieci**.

6. W tym tygodniu przypada **I czwartek, piątek i sobota miesiąca**. Okazja do spowiedzi przed każdą Mszą św.

7. W czwartek obchodzić będziemy **Święto Jezusa Chrystusa Najwyższego i Wiecznego Kapłana**. Po Mszy św. wieczornej adoracja Pana Jezusa w Najświętszym Sakramencie do 19:30. Od czwartku przez cały czerwiec po Mszy św. wieczornej odprawiać będziemy nabożeństwo ku czci Najświętszego Serca Pana Jezusa.

8. W piątek na wieczorną Mszę św. zapraszamy młodzież i czcicieli NSPJ. Od 17:30 okazja do sakramentu pokuty.

9. W sobotę w liturgii wspominamy **św. męczenników Karola i Towarzyszy**. Przed Mszą św. poranną zaśpiewamy Godzinki. O 10:00 spotkanie LSO.

10. W przyszłą niedzielę obchodzić będziemy **Uroczystość Najświętszej Trójcy**. Kolekta będzie przeznaczona na WSD i Kurię w Opolu.

11. Sakrament chrztu św. przyjęła Lena Michalla. Niech Bóg błogosławi rodzicom i chrzestnym w religijnym wychowaniu tego dziecka.

12. Dziękujemy za dzisiejszą kolektę. Parafianom z Borek dziękujemy za przygotowanie odpustu ku czci św. Jana Nepomucena. Rodzicom dzieci komunijnych dziękujemy za umycie okien w oratorium, za dekoracje i za posprzątanie kościoła i placu. Dziękujemy też Panom, którzy pięknie uporządkowali cmentarz parafialny. W sobotę o 8:00 do sprzątania kościołą prosimy parafian z Czarnowąsów z ul. Studziennej od nru 58 do 70/

13. Są jeszcze wolne intencje mszalne w sierpniu i wrześniu.

14. Trasa procesji Bożego Ciała (8 czerwca), podobnie jak w ubiegłych latach, przebiegać będzie ulicami: Krzanowicką, Gierymskiego, Podkowińskiego i Michałowskiego. **Ołtarz I przygotowują Krzanowice, II – Czarnowąsy, III – Wróblin, IV – Borki.**

Liturgia Święta w Parafii od 29.05. do 04.06.2023 r.

Poniedziałek 29.05.2023 – Najświętszej Maryi Panny Matki

Kościoła

8:00 Do Miłosierdzia Bożego za + matkę Zofię Kaps w r. śm., ojca Bernarda i za + ks. Huberta Czernia.

9:30 Do Miłosierdzia Bożego za ++ rodziców Anielę i Alojzego Waindok z ok. ur., dziadków, chrzestną Marię Wieschołek, ++ z pokr., o zdrowie i Boże błog. w rodzinie.

18:00 **/św. Anna/** Za ++ dziadków Anastazję i Stefana Stasz, dziadków Gbur, rodziców Juliannę i Jerzego Stasz, brata Henryka, męża Romana Góra, ++ z pokr. obu stron oraz o zdrowie i Boże błog. dla córki Iwony i wnuczki Pauliny z ok. urodzin.

Wtorek 30.05.2023

7:00 Za + ojca Józefa w r. śm., żonę Wiesławę, ++ Krystynę, Jadwigę, Władysławę, Leona, Eugeniusza, oraz ++ z rodzin: Stęporowskich, Millerów, Rutkowskich i Bednarowiczów.

18:00 Pielgrzymka do św. Rocha w Dobrzeniu Wielkim.

Środa 31.05.2023 – Święto Nawiedzenia NMP

7:00 Za + matkę Paulinę Kulik, ojca Karola, teściów Kondziela, brata Alojzego, dziadków Wincentego i Annę Palmer, ++ z pokr. obu stron oraz o zdrowie i Boże błog. w rodzinie.

17:00 /szkolna/ Za + Adolfa Zdzuj, 2 żony, córkę, zięcia, wnuka Waldemara w 1 r. śm., ++ z pokr. trzech stron, o dar życia wiecznego.

Czwartek 01.06.2023 – Święto Jezusa Chrystusa Najwyższego i Wiecznego Kapłana.

7:00 Za ++ rodziców Józefa i Wiktorię Wróbel, męża i ojca Piotra Kodura, teściów, brata Alojzego, siostrę Annę, szwagra Gerarda Moczko, bratanicę Małgorzatę Skoda, ++ z pokr. obu stron oraz o zdrowie i Boże błog. w rodzinie.

18:00 Za wstaw. Matki Boskiej NP z podz. za łaski, o zdrowie,

Dary Ducha Świętego i Boże błog. dla córki Nikoli Misch z ok. 18 r. urodzin i o opiekę Bożą w rodzinie.

Piątek 02.06.2023

7:00 Za żyjących i ++ Parafian i czcicieli NSPJ oraz za kapłanów, którzy posługiwali i obecnie posługują w naszej parafii.

18:00 /młodz./ Za + Edeltraudę Hyla w r. śm., syna Jana i za dusze czyśćcowe.

Sobota 03.06.2023 – Św. męczenników Karola i Towarzyszy

7:00 Za + matkę Marię Firlus, rodziców, 3 siostry, brata, bratową, 2 szwagrów i ++ z pokr.

11:30 /św. Anna/ Ślub rzymski: Patrycjusz Kozan i Karolina Farys.

13:00 Ślub rzymski: Tomasz Biernat i Ewa Biernat.

14:00 /św. Anna/ Za wstaw. Matki Boskiej NP i św. Anny z podz. za łaski, o zdrowie i Boże błog. dla Doroty Raudzis z okazji 80 r. urodzin i o opiekę Bożą w rodzinie.

15:00 Za wstaw. Matki Boskiej NP i św. Józefa z podz. za łaski, o zdrowie i Boże błog. dla męża i ojca Marka Kalina z ok. 50 r. urodzin i o opiekę Bożą w rodzinie.

18:00 /niedz./ Do Miłosierdzia Bożego za ++ rodziców Łucję i Jana, braci Józefa i Piotra, dziadków, krewnych z rodziny Śpiewak i Klemens oraz za dusze czyśćcowe.

Niedziela 04.06.2023 – Uroczystość Najświętszej Trójcy

7:00 Za ++ Jadwigę i Rudolfa Janke, Jana i Franciszkę Niestrój, ++ z rodzin: Janke, Goj i Niestrój.

8:15 /niem./ Do Miłosierdzia Bożego za + Teresę Olender, o dar życia wiecznego.

9:00 /św. Anna/ Do Miłosierdzia Bożego za wstaw. św. Anny z prośbą o zdrowie i Boże błog. dla członków Klubu Seniora z Wróblina.

9:30 Za ++ Annę i Gerarda Borkowski, Krystynę i Wita Maślak, ++ z pokr. oraz o zdrowie i Boże błog. w rodzinie.

11:00 Za wstaw. Świętej Rodziny z podz. za łaski, o zdrowie i Boże błog. dla Teresy i Bernarda Larisz z ok. 40 r. małżeństwa i o opiekę Bożą w rodzinie.

15:00 Nieszpory.

16:00 Do Miłosierdzia Bożego za + Natalię Dec w 1 r. śm., o dar życia wiecznego.

Widzę niebo otwarte

Można by nieco zabawnie powiedzieć: mamy cztery strony świata… i niebo. A wnikliwy czytelnik doda: no i jeszcze piekło, i czyściec. Ale w te strony się nie wybieramy. Interesuje nas wyłącznie jeden kierunek: Niebo. Czyli co? Niebo to Bóg. Niebo to piękno i ciepło Bożej bliskości i miłości. Tak je opisuje Szczepan: *Widzę niebo otwarte i Syna Człowieczego stojącego po prawicy Ojca*. Niebo oznacza przebywanie w bliskości osób Bożych, a więc w bliskości Boga, naszego Ojca; Pana Jezusa, naszego Zbawiciela, i Ducha Świętego, naszego ziemskiego Nawigatora, który tu na ziemi pokazuje nam drogę do miłości Ojca. Dzięki Duchowi Świętemu, i tylko dzięki Niemu poznajemy, czym naprawdę jest miłość Pana Boga. Niebo musi być bardzo piękne i nie sposób je z czymkolwiek porównać. Ani toskańskie aleje cyprysów, z drogą, na końcu której widnieje cudowny domek, ani bajkowe widoki z różnych stron świata, ani nawet piękno watykańskich ogrodów. Każde z tych porównań jest za

słabe, nawet jeśli mają w sobie tyle niebiańskiego uroku i piękna. Wprawdzie autor natchniony pisze, że *z wielkości i piękna stworzeń poznaje się przez podobieństwo ich Stwórcę,* to jednak nie jesteśmy w stanie wyobrazić sobie prawdziwego piękna nieba. Tą sumą Piękna jest sam Bóg, którego oblicze będziemy kiedyś oglądać *twarzą w twarz.* Toteż celem naszej podróży do nieba nie będzie podziwianie niebiańskich pejzaży, ale szczęście oglądania Boga, takim jakim jest, a w Nim całej tajemnicy naszego życia. **[prob.]**

Panie, mój Boże!

Panie, mój Boże! Dziękuję Ci za życie, którym obdarzyłeś moją Mamę. Dziękuję Ci za wszystkie dobre chwile z nią spędzone, za wszystkie wspólnie spędzone dni, wspólną radość i smutek. Dziękuję Ci za okres mojego dzieciństwa, za to że to właśnie ona była moją matką, za to, ze wydała mnie na świat, wychowywała i wprowadziła w życie. To dzięki niej jestem tym, kim jestem. Panie Boże, Ty wiesz jak pęka mi serce po stracie mojej mamy. Czasami tak po ludzku brakuje mi sił i trudno mi poradzić sobie ze stratą. Ufam jednak w Twoje nieskończone miłosierdzie. Wierzę w przyszłe zmartwychwstanie i w to, że znów się zobaczymy. Proszę, pociesz mnie w cierpieniu, pomóż mi unieść ciężar po stracie mojej Mamy i obdarz ją Twoją łaską. Proszę, za wstawiennictwem Matki Zbawiciela, daj, by moja Mama doświadczyła Twojej ojcowskiej dobroci, czułości i wybaczenia. Zmiłuj się nad jej duszą, obmyj ją z wszelkich grzechów, zaopiekuj się nią. Przyjmij ją do społeczności Świętych, daj, by wstawiała się za mną w Niebie, zawsze była przy mnie, czuwała i nadal opiekowała się mną z Nieba. Pomóż mi poczuć jej obecność wśród nas. **Amen.**

Wniebowstąpienie Pańskie

Kiedy Pan Jezus zmartwychwstał, wielokrotnie ukazywał się swoim uczniom, o czym informuje nas Ewangelia. Po czterdziestu dniach Chrystus, unosząc się w górę, na oczach zaskoczonych uczniów, wstępuje do Domu Ojca. Wydarzenie te rozgrywają się niedaleko Jerozolimy, na Górze Oliwnej. Jest to miejsce wyjątkowe dla każdego chrześcijanina, to przecież tutaj Pan nasz odczuwał trwogę, pocił się krwawym potem, tu rozpoczęła się Jego męka. W momencie wstąpienia do nieba, Mesjasz objawia nam swoją chwałę pokazując, że jest prawdziwym Bogiem. W miejscu, w którym dokonały się te niezwykłe wydarzenia, katolicy w roku Pańskim 378 wybudowali wspaniały kościół. Nie posiadał on dachu, aby przypominać wszystkim, jak wielkim wydarzeniem duchowym jest dla wierzących wniebowstąpienie Pańskie. W roku Pańskim 1530 muzułmanie przejęli kościół i zrobili z niego meczet, tak jest do dziś. W dawnych wiekach Uroczystość Wniebowstąpienia łączono z momentem zesłania na apostołów Ducha Świętego. Po raz pierwszy święto to pojawia się osobno około IV wieku i ma przypominać nam, że kiedy Jezus powraca do Ojca, tak naprawdę realizuje zapowiedzi proroków i swoją obietnicę złożoną uczniom. Ta zrealizowana obietnica wiązała się bezpośrednio z kolejną, a więc zesłaniem Ducha Świętego. Wstępując do Niebiańskiego Jeruzalem, Zbawiciel nie pozostawia nas samych. Jest nie tylko obecny pośród swojego świętego i katolickiego Kościoła, ale również w szczególny sposób tam, gdzie sprawowane są sakramenty. Tajemnica Bożej obecności na tym świecie pozwala nam nie tylko autentycznie spotkać Mistrza z Nazaretu podczas naszego życia (w Najświętszym Sakramencie, w którym nasz Pan jest realnie obecny) ale daje nam również nadzieję i jest wypełnianiem słów samego Jezusa ,, A oto ja jestem z wami aż do skończenia świata”. Chrystus wstępuje do nieba tryumfalnie, jako Pan

życia i śmierci, Władca całego wszechświata, początek i koniec, prawdziwy Król królów i Pan panów. Pan Jezus wkracza do świata nadprzyrodzonego, tak różnego od rzeczywistości w której żyjemy. Syn Boży powraca jako prawdziwy Bóg i prawdziwy człowiek. Oto wielka tajemnica naszej wiary, którą przekazuje nam Kościół – Święty Pan powraca do Ojca wraz z naturą ludzką. Przyjął ją, kiedy począł się z Ducha Świętego w łonie Najświętszej Maryi Panny. Dlatego wspaniałe zwycięstwo Chrystusa jest również naszym zwycięstwem, ponieważ poprzez swoje zbawcze czyny, Mesjasz podźwignął upadłą ludzką naturę. Wniebowstąpienie Pańskie, jak przypomina św. Augustyn, to również konkretne zadanie dla każdego z nas: W dniu dzisiejszym nasz Pan, Jezus Chrystus, wstąpił do nieba: podążajmy tam sercem razem z Nim. Augustyn odwołuje się do słów św. Pawła, który wzywał wszystkich wierzących: Jeśliście więc razem z Chrystusem powstali z martwych, szukajcie tego, co w górze, gdzie przebywa Chrystus, zasiadając po prawicy Boga. Dążcie do tego, co w górze, nie do tego, co na ziemi. **[Wikary]**

Od 22 do 28 maja 2023 r.

Modlimy się w int. dzieci komunijnych i ich rodziców, o umiłowanie Pana Jezusa eucharystycznego na całe życie.

Uroczystość Wniebowstąpienia

Pańskiego

1.Dzisiaj przeżywamy **Uroczystość Wniebowstąpienia Pańskiego**. Zapraszamy na nabożeństwo majowe o 15:00. Nabożeństwa majowe od poniedziałku do piątku będą po Mszy św. wieczornej, a w sobotę po Mszy porannej.

2. W poniedziałek po Mszy wieczornej spotkanie Tercjarzy św. Franciszka.

3. W środę Msze św. szkolna z majówką o 17:00. W liturgii **wspominamy NMP Wspomożycielkę Wiernych**.

4. W czwartek po Mszy św. wieczornej adoracja Pana Jezusa w Najświętszym Sakramencie do 19:30.

5. W piątek przypada **Dzień Matki**. Pamiętajmy w modlitwie o wszystkich naszych Mamach. Na wieczorną Mszę św. zapraszamy młodzież. Po Mszy spotkanie kandydatów do bierzmowania z klas VII.

6. W sobotę w kościele seminaryjnym w Opolu święcenia kapłańskie.

7. W przyszłą niedzielę obchodzić będziemy **Uroczystość Zesłania Ducha Świętego**. W naszej parafii w sobotę i w niedzielę o 11:00 **Uroczystość I Komunii Świętej**. Z tej racji w niedzielę odprawiona zostanie dodatkowa Msza św. o 11:00 w kościele św. Anny.

8. Próby dzieci przed I Komunią Świętą będą: **poniedziałek g. 16.00 (grupa sobotnia), wtorek – grupa niedzielna o 16.00.**

Spowiedź dzieci komunijnych (i ich rodziców): środa 24.05 – 16.00 grupa sobotnia, 17.45 – grupa niedzielna.

9. Dziękujemy za dzisiejszą kolektę jako jałmużnę postną z całego roku i za posprzątanie kościoła. W piątek o 8:00 do sprzątania prosimy matki dzieci pierwszokomunijnych, a w

czwartek o 17:00 prosimy ojców o uporządkowanie placu wokół kościoła i skoszenie trawy.

10. W ubiegły wtorek 41 młodych z naszej parafii z rąk ks. bpa Waldemara Musioła przyjęło sakrament bierzmowania. Dziękujemy rodzicom i świadkom. Bierzmowanym życzymy, by odnaleźli swoje miejsce we wspólnocie Kościoła i dalej kroczyli z Chrystusem przez życie.

11. Do wieczności odeszła śp. Maria Kubis, l. 73. RIP.

Liturgia Święta w Parafii od 22.05. do 28.05.2023 r.

Poniedziałek 22.05.2023

7:00 Za + brata Joachima w r. śm., rodziców, ++ z pokr. Staisch, Woszek i Weber oraz za dusze w czyśćcu cierpiące.

18:00 Za wstaw. Świętej Rodziny z podz. za łaski, o zdrowie i Boże błog. dla Sandry i Patryka Zowada – Giesa z ok. 1 r. małżeństwa i o opiekę Bożą w rodzinie.

Wtorek 23.05.2023

7:00 Za wstaw. Matki Bożej Królowej Kapłanów z podz. za łaskę powołania, z prośbą o zdrowie i Boże błog. w posłudze kapłańskiej dla ks. Wikarego Michała z ok. urodzin i o opiekę Bożą dla rodziców i całej rodziny.

18:00 /św. Anna/ Za + ojca Józefa Pajcherta i ++ z rodziny Pajchertów i Kopalów.

Środa 24.05.2023 – NMP Wspomożycielki Wiernych

7:00 Za + matkę Wiktorię Długosz, babcię Paulinę, dziadka Pawła, ++ z pokr. Długosz.

17:00 /szkolna/ Za + męża i ojca Norberta Niedworok w r. śm., córkę Aurelię, rodziców z obu stron, brata, bratową oraz o Boże błog. w rodzinie.

Czwartek 25.05.2023

7:00 Do Miłosierdzia Bożego za ++ Danutę i Władysława Źmudź, kuzyna Pawła, ++ z rodzin: Juszkiewicz, Pawleta i Źmudź oraz za dusze czyśćcowe.

18:00 Do Miłosierdzia Bożego za + męża Piotra, teściów Marię i Gerharda, ciocię Klarę Sowada, rodziców Marię i Jerzego, ++ z rodzin: Leja, Schneider i Schwitalla oraz za dusze czyśćcowe.

Piątek 26.05.2023 – św. Filipa Neriego

07:00 Za wstaw. Matki Boskiej NP z podz. za łaski, o zdrowie i Boże błog. z okazji urodzin i o opiekę Bożą w rodzinie Duda.

18:00 /młodz./ Za + męża i ojca Tadeusza Wroniszewskiego w r. śm., za ++ Eugeniusza i Zdzisława, rodziców Otylię i Jerzego Hanusik, brata Piotra, szwagrów, ++ z rodzin: Wroniszewski, Wapiński, Malarek, Kuchta i Hanusik oraz o zdrowie i Boże błog. w rodzinie.

Sobota 27.05.2023

7:00 Za + Józefa Borosz w 30 r. śm., żonę Gertrudę, Emmę i Piotra Wocław, brata Michaela, siostry Gertrudę i Irmgardę, za dusze czyśćcowe oraz o zdrowie i Boże błog. w rodzinie.

11:00 W intencji dzieci przystępujących do I Komunii Świętej, ich rodziców, chrzestnych i krewnych, o dar umiłowania Eucharystii.

18:00 /niedz./ Za + córkę Jolantę Kadlubek w 6 r. śm., rodziców Koziol oraz o zdrowie i Boże błog. w rodzinie.

Niedziela 28.05.2023 – Zesłanie Ducha Świętego

7:00 Za ++ Rosę Bem i Gerharda Koerner oraz za żyjących i ++ z rodzin: Bem, Golanowski i Koerner.

8:15 /niem./ Za wstaw. Świętej Rodziny z podz. za łaski, o zdrowie i Boże błog. dla Gizeli Komor z ok. 80 r. urodzin i o opiekę Bożą w rodzinie.

9:00 /św. Anna/ Za + męża i ojca Norberta Kochanek, rodziców Marię i Józefa, teściów Monikę i Stefana, szwagierkę Krystynę, o dar życia wiecznego oraz o opiekę Bożą w rodzinie.

9:30 Za wstaw. Matki Boskiej NP i św. Rity z podz. za łaski, o zdrowie i Boże błog. dla Rity Brzoza z ok. 80 r. urodzin i o opiekę Bożą dla całej rodziny.

11:00 W intencji dzieci przystępujących do I Komunii Świętej, ich rodziców, chrzestnych i krewnych, o dar umiłowania Eucharystii.

11:00 /św. Anna/ Do Miłosierdzia Bożego za + męża i ojca Bogusława Czechowskiego w r. śm., ++ rodziców i teściów.

15:00 Nabożeństwo majowe.

16:00 Za wstaw. Aniołów Stróżów w int. rocznego dziecka Kaliny Feliks, rodziców i chrzestnych.

Mój Drogi Jezu…

Mój Drogi Jezu, pokornie błagam Cię, abyś udzielił szczególnych łask naszej rodzinie. Niech nasz dom będzie świątynią pokoju, czystości, miłości, pracowitości i wiary. Proszę cię usilnie, abyś chronił i błogosławił wszystkich nas,

obecnych i nieobecnych, żyjących i zmarłych. O Maryjo, kochająca Matko Jezusa i Matko nasza, módl się do Jezusa za naszą rodzinę i za wszystkie rodziny, by strzegły życia, dobra młodych i ich powołania. Święty Józefie, dziewiczy ojcze Jezusa, wspieraj nas swoimi modlitwami we wszystkich potrzebach życia. Uproś u Jezusa tę wielką łaskę, byśmy z Maryją i z Tobą mogli odnaleźć w niebie naszą rodzinę, nienaruszoną w Najświętszym Sercu Jezusa. **Amen.**

Chrystusa uznać za Świętego

Św. Piotr Apostoł wzywa nas dzisiaj do ważnego wyznania: *Pana Chrystusa uznajcie w sercach waszych za Świętego i bądźcie zawsze gotowi do obrony wobec każdego, kto domaga się od was uzasadnienia tej nadziei, która w was jest*. To ważna i niezwykle zobowiązująca zachęta. Jesteśmy wyznawcami Pana Jezusa, naszą wiarę wyznajemy w Jego Kościele, zwłaszcza gdy przychodzimy na niedzielną Mszę świętą, gdy przeżywamy uroczyste święta i inne religijne okazje. Pomiędzy tym przemyka nasza codzienność. Wiele godzin poświęconych pracy zawodowej, czas przeżywany w szkole, na studiach, sprawunki, zawsze w biegu, i jeszcze to czy tamto trzeba załatwić, coś wyjaśnić, coś zorganizować. Chyba większość tych chwil przeżywamy wśród ludzi, z którymi pracujemy: w biurach, w salach wykładowych, w kolejkach, a może w salach szpitalnych, gdy dopadnie nas jakaś choroba albo staramy się towarzyszyć w chorobie bliskiej osobie. W tych wszystkich sytuacjach nasza wiara jest jakby *poza świąteczna*, może nawet trochę nieobecna, chyba że rozmawiamy o kościele, o zdarzeniach w swojej parafii, porównujemy zwyczaje. W jaki sposób w takich chwilach, sytuacjach obecny jest Pan Jezus. Czy to są tylko takie ogólne *rozmowy porównawcze*, że tu jest tak, a gdzie indziej jest inaczej. Na ile w tym wszystkim obecny jest On –

Chrystus Święty? Zawsze Ten sam, godzien nie tylko czci, ale także *obrony wobec każdego, kto domaga się od nas uzasadnienia tej nadziei, która w nas jest*. Niech Duch Święty w tym nas wspomaga. **[prob.]**